

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 22Co/9/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2121203596
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Behranová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2121203596.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Eva Behranová a sudcov: JUDr. Janka Benkovičová a Mgr. Matúš Staríček v spore žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, XXX XX C., zastúpený: Benkóczki, Baláž - advokáti, s. r. o., so sídlom 29. augusta 36A, 811 09 Bratislava, proti žalovanému: Slovenská republika, konajúca prostredníctvom: Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, 812 85 Bratislava, o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci vo výške 135 101,49 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti výroku II. a žalovaného proti výroku I. a III. rozsudku Okresného súdu Trnava č. k. 19C/15/2021 – 156 zo dňa 05. septembra 2022 takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku I. m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 30 000 eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 30 000 eur od 30.11.2020 do zaplataenia, všetko do 30 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II. p o t v r d z u j e .

III. Odvolací súd výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie o trovách konania m e n í tak, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

IV. Žalobcovi ani žalovanému sa n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. uložil žalovanému povinnosť do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku zaplatiť žalobcovi sumu 30 000 eur (20 000 eur z titulu nezákonnej väzby a 10 000 eur z titulu nemajetkovej ujmy za nezákonné stíhanie) spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne zo sumy 30 000 eur od 30.11.2020 do zaplataenia. Výrokom II. vo zvyšku žalobu zamietol a výrokom III. žalobcovi voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1 Svoje rozhodnutie právne odôvodnil použitím ustanovenia § 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 5 ods. 1, 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 36 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, § 2 písm. a), § 3 ods. 1 písm. a), c), § 3 ods. 2, § 4 ods. 1 písm. f), § 5 ods. 1, § 6 ods. 1 prvej vety, § 8 ods. 5 písm. b), § 8 ods. 6 písm. a), § 15 ods. 1, § 16 ods. 4, § 17 ods. 1, 2, 3, 4, § 18 ods. 1, § 25 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom ku dňu vydania nezákonného rozhodnutia - uznesenia o vznesení obvinenia zo dňa 14.03.2011 (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), § 517 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky

zákonník (ďalej len „Občiansky zákoník“), § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“).

1.2 Vykonaným dokazovaním súd prvej inštancie zistil, uznesením Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru zo dňa 14.03.2011 bolo žalobcovi vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi a žalobca bol vyšetrovateľom Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru zadržaný až do 16.03.2011. Dňa 15.03.2011 prokurátor podal návrh na vzatie do väzby, uznesením Okresného súdu návrhu nebolo vyhovené. Na základe sťažnosti prokurátora Krajskej prokuratúry Trnava Krajský súd v Trnave uznesením zo dňa 22.03.2011 rozhodol o vzatí žalobcu do väzby. Uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 19.09.2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 04.10.2011 bol žalobca prepustený z väzby na slobodu. Dňa 08.02.2012 prokurátor Krajskej prokuratúry Trnava podal na žalobcu obžalobu. Rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 07.04.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 22.01.2019 bol žalobca oslobodený spod obžaloby, lebo nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 22.01.2019. Žiadosťou zo dňa 20.07.2020 žalobca žalovaného požiadal o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, žiadal náhradu škody vo výške 135 101,49 eura. Listom zo dňa 24.11.2020, doručenom zástupcovi žalobcu dňa 30.11.2020, žalovaný oznámil, že nezistil zákonné podmienky pre uspokojenie nároku žalobcu na náhradu škody.

1.3 Skutkový stav zistený súdom prvej inštancie nebol v konaní sporný. Sporné medzi stranami bolo, či je daná zodpovednosť žalovaného za škodu, výška škody, či žalobca zaplatil vyčíslené trovy trestného konania, aké úkony boli vykonané v trestnom konaní a kedy boli vykonané, či je Generálna prokuratúra ako orgán konajúci za štát v predmetnom spore orgánom príslušným konať za štát i v časti nároku v súvislosti s rozhodnutím o väzbe.

1.4 Žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, preto sa podľa súdu prvej inštancie Generálna prokuratúra Slovenskej republiky stala orgánom konajúcim za štát (§ 4 ods. 1 písm. m) zákona č. 514/2003 Z. z.).

1.5 K námietke žalovaného týkajúcej sa limitu pre výšku nemajetkovej ujmy, súd prvej inštancie poukázal na prechodné ustanovenie § 27 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého sa celý nárok na náhradu škody vrátane všetkých súvisiacich otázok (aj nároku na výšku náhrady nemajetkovej ujmy) posudzuje podľa zákona účinného v čase vydania nezákonného rozhodnutia. Na danú vec potom aplikoval ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. v znení účinnom ku dňu vydania nezákonného rozhodnutia (uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 14.03.2011). Nezákonné rozhodnutie v danej veci bolo vydané pred účinnosťou zákona č. 412/2012 Z. z., ktorý menil a dopĺňal zákon č. 514/2003 Z. z., preto nie je prípustná aplikácia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorý upravuje výšku náhrady nemajetkovej ujmy.

1.6 Súd prvej inštancie po zistení, že bola splnená podmienka predbežného prerokovania nároku, dospel k záveru, že boli splnené všetky zákonné predpoklady vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu: existencia nezákonného rozhodnutia, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody. Poukázal na ustálenú súdnu prax, podľa ktorej oslobodenie žalobcu spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol obžalovaný stíhaný, má tie isté dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť (rozsudok Najvyššieho súdu SR 5Cdo/173/2015 zo dňa 26.10.2016). Žalobca bol oslobodený spod obžaloby, čím mu vzniklo právo na náhradu škody. Trestné stíhanie trvalo od 14.03.2011 do dňa 22.01.2019, teda 7 rokov, 10 mesiacov a 8 dní. Žalobca nepreukázal vznik škody vo výške 15 101,49 eura titulom nákladov obhajoby v predmetnej trestnej veci. Na preukázanie vzniku tejto škody predložil listinný dôkaz - „Vyčíslenie trov trestného konania a odmeny podľa § 553 ods. 1, ods. 2, ods. 4 Trestného poriadku“ vystavené spoločnosťou TIMAR & partners, s. r. o zo dňa 07.10.2011, z ktorého vyplýva druh a počet úkonov bez ich bližšej špecifikácie. Žalobca neuniesol dôkazné bremeno, keď nepreukázal tak vznik týchto trov ako ani skutočnosť, že tieto trovy boli skutočne zaplatené, čím by vznikla škoda v majetkovej sfére žalobcu. V tejto časti - vo výške 15 101,49 eura titulom nákladov obhajoby v predmetnej trestnej veci, súd prvej inštancie žalobu zamietol.

1.7 Príčinnú súvislosť medzi nezákonnosťou rozhodnutia a vznikom škody ako ďalší predpoklad vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu súd prvej inštancie odôvodnil tým, že výkon väzby bol v priamej príčinnej súvislosti s predmetným rozhodnutím o väzbe, na základe ktorého bol žalobca vo väzbe od 22.03.2011 do 04.10.2011. Trestné stíhanie žalobcu v trvaní od 14.03.2011 do dňa 22.01.2019 bolo v príčinnej súvislosti s rozhodnutím o vznesení obvinenia.

1.8 Žalobca bol vo výkone väzby nepretržite v trvaní 200 dní, počas tejto doby mal obmedzené kontakty s rodinou; so synom a manželkou boli pravidelne v písomnom kontakte, návštevy mal umožnené raz za mesiac, a každé dva týždne mal umožnený telefonický hovor s manželkou aj so synom. Žalobca ako bývalý policajt bol vo výkone väzby vystavený urážkam a vyhrážkam tak zo strany väzňov ako i príslušníkov justičnej stráže, čo pociťoval ako zvýšený diskomfort pobytu vo väzbe. Stratu tohto času súd prvej inštancie považoval za nezvratnú a v podstate ničím nenahraditeľnú, poukázal aj na skutočnosť, že si vzatie do väzby nezavinil sám svojim správaním, tiež na skutočnosť že ide o bývalého príslušníka Policajného zboru Slovenskej republiky, ktorého sa vzatie do väzby dotklo aj s ohľadom na jeho profesiu. Podľa súdu prvej inštancie je preto primeraná uplatnená suma žalobcom vo výške 20 000 eur.

1.9 Dostatočným zadosťučinením nie je iba samotné konštatovanie porušenia práva, preto je dôvodné priznanie nemajetkovej ujmy. Pri určení samotnej výšky nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie zohľadňoval osobu poškodeného (žalobcu), jeho spôsob života pred začatím trestného stíhania, závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k nej došlo; závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote; závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení a dospel k záveru, že i keď bol žalobca osobou bezúhonnou, nemožno mať za to, že trestné stíhanie mu spôsobilo vážny, nenapraviteľný zásah do jeho života, že by sa obzvlášť vážnym, masívnym spôsobom narušili rodinné, priateľské, resp. pracovné vzťahy v priamej príčinnej súvislosti s jeho trestným stíhaním. Súd prvej inštancie zistil, že žalobca pred začatím trestného stíhania bol riaditeľom obchodnej spoločnosti v D., túto funkciu vykonával i po prepustení z väzby a vykonáva ju dodnes. Bol ženatý, žil s manželkou, mal syna (žalobca v konaní neuvádzal, že by tomu tak v súčasnosti nebolo). Súd dospel k záveru, že v dôsledku trestného stíhania žalobca utrpel ujmu v osobnom živote, z výpovedí svedkov jednoznačne vyplynulo verejné odsúdenie, strata dobrého mena, povesti žalobcu, pretože ľudia v jeho okolí (rodisku, bydlisku, bývalí spolupracovníci na polícii; v meste D. kde pracoval) verili v jeho vinu. Významnou skutočnosťou, ktorá ovplyvnila verejnú mienku bola medializácia veci v televíznom vysielaní TV JOJ s informáciou o tom, že je bývalým príslušníkom Policajného zboru Slovenskej republiky so zaradením v službe kriminálnej polície, ako aj o tom, že jeho trestná vec vykazuje znaky organizovanej trestnej činnosti páchanej osobami z prostredia tzv. kriminálneho podsvetia, pričom reportáže boli často sprevádzané aj použitím jeho neretušovanej podobizne. Články s obdobným obsahom boli publikované tiež v internetových vydaniach denníkov Nový Čas a Plus 1 deň. Nepochybné bol tak preukázaný zásah, ktorý mal za následok zníženie bezúhonnosti, cti a vážnosti žalobcu.

1.10 Pokiaľ ide o tvrdenia žalobcu, že sa dostal do hlbkej sociálnej izolácie, odvrátili sa od neho mnohí, dovtedy blízki ľudia; stratil možnosť realizácie a budovania súkromného, rodinného a profesionálneho života, súd prvej inštancie bol toho názoru, že uvedené žalobca v súvislosti s trestným stíhaním (mimo obdobia výkonu väzby) nielenže nepreukázal, ale tieto tvrdenia žalobca ani žiadnym spôsobom nekonkretizoval (označením osôb, resp. okruhu ľudí ktorých sa to týka; uvedením akým spôsobom táto skutočnosť priamo zasiahla do jeho života a pod.) a nevyplývajú ani z vykonaného dokazovania. Z výpovedí svedkov vyplynula iba tá skutočnosť, že spolupráca medzi žalobcom a Mestom D. pokračuje, bola prerušená v období rokov 2012 až 2015, ale len do tej miery, že pracovné záležitosti sa neriešili osobne so žalobcom, ale s jeho zamestnancami. Preukázané súd prvej inštancie nemal ani tvrdenie žalobcu, že trestné stíhanie sa podpísalo na jeho zdravotnom stave, keď v posledných rokoch prekonal onkologické ochorenie. Žalobca nepreukázal príčinnú súvislosť medzi trestným stíhaním a ochorením, pričom žalovaný uvedené sporoval.

1.11 Pokiaľ žalobca dôvodil svoj nárok dĺžkou samotného trestného konania (viac ako sedem rokov), počas ktorej doby bol v napätí, neistote a strese, toto podľa názoru súdu prvej inštancie nie je dôvodom na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia všeobecným súdom - takúto kompetenciu by mohol mať iba ústavný súd, ktorý by na základe návrhu žalobcu rozhodoval o prietahoch v trestnom konaní a mohol by okrem prípadnej konštatácie prietahov vyniesť i záver o finančnom zadosťučinení.

1.12 Za irelevantné súd prvej inštancie považoval aj žalobcom tvrdený údajný negatívny dopad trestného stíhania na iné osoby ako je samotný žalobca (rodina), keďže pri posudzovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nemožno prihliadať na prípadnú nemajetkovú ujmu inej osoby ako je poškodený.

1.13 S ohľadom na vyššie uvedené skutočnosti - oslobodenie žalobcu spod obžaloby, skutočnosť, že žalobca si trestné stíhanie nezavinil sám svojim správaním, pričom však na druhej strane neboli preukázané zásadne negatívne dôsledky vedenia celého trestného konania v osobnej sfére žalobcu (na jeho rodinný a pracovný život, interpersonálne vzťahy a pod.), súd prvej inštancie mal za primeranú sumu z titulu nemajetkovej ujmy za nezákonné stíhanie vo výške 10 000 eur. Vo zvyšku uplatneného nároku na náhradu škody spolu s príslušenstvom súd žalobu, s poukazom na dôvody uvedené v rozsudku, zamietol.

1.14 Odpoveď na predbežné prerokovanie nároku žalobcu na náhradu škody - nemajetkovej ujmy bola doručená právnomu zástupcovi žalobcu dňa 30.11.2020, preto súd prvej inštancie priznal žalobcovi úrok z omeškania v zákonnej výške od tohto dňa.

1.15 O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. V danej veci rozhodnutie o výške škody - nemajetkovej ujmy záviselo od úvahy súdu. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že výška plnenia nemajetkovej ujmy závisela od úvahy súdu, pričom žalobcovi bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu výroku II. podal odvolanie žalobca z dôvodov uvedených v ustanovení § 365 ods. 1 písm. e), f) a písm. h) C. s. p. s tým, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobca rozsudok súdu prvej inštancie napadol výlučne v časti nepriznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v rozsahu 90 000,- eur, zamietajúci výrok nenapadol v rozsahu nepriznanej náhrady skutočnej škody titulom nákladov obhajoby v sume 15 101,49 eura.

2.1 Vzhľadom na ujmu spôsobenú mu nezákonným uznesením o vznesení obvinenia a rovnako následným nezákonným trestným stíhaním v trvaní odo dňa 14.03.2011 do dňa 22.01.2019, je podľa žalobcu dostatočným zadosťučinením náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 100 000 eur. Táto suma je plne primeraná okolnostiam prípadu, zohľadňuje životnú úroveň v našej krajine, nepredstavuje prostriedok neprípustného obohacovania a pre žalovaného ako štát nepôsobí ani zďaleka likvidačne. Primeraným a spravodlivým spôsobom zmiernuje nenapraviteľnú ujmu žalobcu, pretože navrátenie do pôvodného stavu neprichádza do úvahy. Podľa žalobcu mal súd prvej inštancie okrem kritérií na určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorých demonštratívny výpočet obsahuje § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. zohľadniť aj ďalšie kritéria, ktoré korešpondujú s požiadavkou účinného odškodnenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu, tak, aby jej výška odrážala aj všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Ako kritérium závažnosti vzniknutej ujmy je potrebné hodnotiť okolností, za ktorých k nej došlo, skutočnosť, že E. E., vtedajší riaditeľ Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru, odboru Západ (teda policajnej zložky, ktorej vyšetrovateľ mu vzniesol obvinenie a viedol voči žalobcovi v prípravnom konaní trestné stíhanie) bol podľa svojho neskoršieho priznania pred Špecializovaným trestným súdom najmenej od začiatku roku 2011 za rôzne úplatky činný pre zločineckú skupinu tzv. F.. Podľa Krajskej prokuratúry Trnava to mali byť práve (kriminálne závadné) osoby, členovia tejto zločineckej skupiny a osoby pre túto zločineckú skupinu činné, ktoré žalobcu mali ako svedkovia usvedčovať z trestnej činnosti, ktorá sa mu kládla za vinu. Súd prvej inštancie žalobcom navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie týchto, nesporne rozhodujúcich skutočností, nevykonal, hoci ich relevancia v otázke nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorú žalobca utrpel ako následok nezákonného uznesenia o vznesení obvinenia a následného nezákonného trestného stíhania, je evidentná a nesporná. Žalobca navrhol, aby odvolací súd doplnil dokazovanie vykonaním dôkazov, ktoré nevykonal súd prvej inštancie, hoci ich navrhol už v žalobe oznámením rozsudku Špecializovaného trestného súdu spis. zn. PK2T/20/2020 a rozsudku Špecializovaného trestného súdu spis. zn. BB-3T/2/2018. Pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch súd prvej inštancie nezohľadnil ani postoj žalovaného, ktorý po právoplatnom oslobodení žalobcu spod obžaloby dobrovoľne a z vlastnej iniciatívy nepodnikol žiadne kroky na zmiernenie následkov nezákonného trestného stíhania (ako dlhoročnému aktívnemu policajtovi sa ani len neospravedlnil), ba dokonca

predbežné prerokovanie nároku ukončil so záverom, že neboli zistené zákonné podmienky pre (hoci čo i len čiastočné) uspokojenie nároku uplatneného v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku. Z vykonaného dokazovania nesporne vyplynulo (výpoveď svedka G. H. I., výpoveď svedka G. J. E., výpoveď svedka H. K., výpoveď svedka K. C.), že v súvislosti s trestným stíhaním sa žalobca dostal do hlbkej sociálnej izolácie, odvrátili sa od neho mnohí, dovtedy blízki ľudia, stratil možnosť realizácie a budovania súkromného, rodinného a profesijného života, napriek tomu podľa súdu prvej inštancie v súvislosti s trestným stíhaním (mimo obdobia výkonu väzby) tieto žalobca nielenže nepreukázal, ale ani žiadnym spôsobom nekonkretizoval (označením osôb, resp. okruhu ľudí, ktorých sa to týka; uvedením akým spôsobom táto skutočnosť priamo zasiahla do života žalobca a pod.). Súd prvej inštancie pri rozhodovaní mal zohľadniť aj dĺžku trestného stíhania žalobcu, ktorá podstatným spôsobom prehĺbuje závažnosť vzniknutej ujmy a predstavuje zároveň osobitnú okolnosť, za ktorej k tejto ujme došlo. Nesprávny je aj záver súdu prvej inštancie o tom, že negatívny dopad trestného stíhania na rodinu žalobcu je irelevantný, pretože pri posudzovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy má súd prihliadať aj na prípadnú nemajetkovú ujmu inej osoby.

2.2 Žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu 120 000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 120 000 eur odo dňa 30.11.2020 do zaplatenia, všetko do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a súčasne voči žalovanému prizná nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania z priznanej sumy.

3. K odvolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý uviedol, že zotráva na záveroch obsiahnutých v odvolaní zo dňa 15.11.2022, ktorým bolo rozsudok napadnutý v rozsahu výrokov I. a III.

4. V odvolacej replike žalobca zotrval na svojich vyjadreniach a záveroch.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie v rozsahu výroku I. a III. podal odvolanie žalovaný z dôvodov uvedených v ustanovení § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) C. s. p. s tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

5.1 K otázke zavinenia trestného stíhania zo strany žalobcu žalovaný namietal, že súdom prvej inštancie nebola zohľadnená skutočnosť, že žalobca sa s tzv. závadovými osobami opakovane stretával, pričom dopad na jeho povest' nebol spôsobený len medializovanými informáciami zo strany médií, ale aj samotným konaním žalobcu, ktorý či už priamo alebo nepriamo prítomnosť týchto osôb vyhľadával, čo má nepochybne vplyv aj na posúdenie príčinnej súvislosti v prípade nemajetkovej ujmy.

5.2 Pokiaľ ide o aplikáciu ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci na právne vzťahy založené pred 1. januárom 2013 (pred účinnosťou zákona č. 412/2012 Z. z.), žalovaný poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Cdo/155/2020, sp. zn. 4Cdo/177/2005, 4Cdo/171/2005, 6Cdo/37/2012, 6MCdo/15/2012, sp. zn. 3Cdo/19/2018, sp. zn. 7Cdo/100/2017, sp. zn. 5 Cdo 127/2019, sp. zn. 6Cdo/38/2019 v súvislosti s rozdielom medzi priamou aplikáciou predmetného ustanovenia § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. a zohľadnením iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako kritérií pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy (rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veciach Tolstoy Miloslavky vs. Spojené kráľovstvo, Flux vs. Moldavsko, Steel a Morris vs. Spojené kráľovstvo, Italehti a Karhuvaara vs. Fínsko). Žalovaný vzhľadom na vyššie uvedené namietal, že zo strany žalobcu neboli prezentované žiadne závažné dôvody, ktoré by odôvodňovali prekročenie maximálnej výšky náhrady nemajetkovej ujmy. Obdobne súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku nekonštatoval žiadne dôvody umožňujúce postup spočívajúci v prekročení vymienenej zákonnej hranice nemajetkovej ujmy a uspokojil sa so strohým konštatovaním o nedôvodnosti námietky žalovaného. Rovnako sa nezaoberal argumentáciou žalovaného v tom smere, že výšku nemajetkovej ujmy a jej primeranosti je potrebné posudzovať i v kontexte § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. Súd prvej inštancie určil výšku náhrady nemajetkovej ujmy bez uvedenia tých závažných dôvodov (umožňujúcich prekročenie zákonného limitu), ktoré existovali v prejednávanej veci, nezohľadnil závery najvyššieho súdu uvedené vo vyššie uvedených rozhodnutiach a výšku nemajetkovej ujmy určil bez zreteľa na právne predpisy slovenského právneho poriadku upravujúce odškodnenie a bez zreteľa na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva; v dôsledku toho sa odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu.

5.3 Žalovaný v podanom odvolaní ďalej namietal, že náhrada nemajetkovej ujmy v sume 30 000 eur (20 000 eur z titulu nezákonnej väzby a 10 000 z titulu nezákonného trestného stíhania) sa javí ako nadhodnotená pretože k preukázateľnému výraznému zásahu do súkromného a rodinného života žalobcu neprišlo.

5.4 Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy titulom nezákonnej väzby žalovaný namietal, že zo strany žalobcu nebola preukázaná žiadna činnosť/konanie štátnych orgánov, ktoré by mohlo byť považované za konanie v rozpore so zákonom, a teda majúce za následok vznik nemajetkovej ujmy žalobcovi. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku nijako nevyplýva, ako dospel súd prvej inštancie k záveru o vystavení žalobcu urážkam a vyhrážkam zo strany väzňov a príslušníkov justičnej stráže, toto okrem tvrdenia žalovaného nie je podložené žiadnym iným dôkazom. Nie sú zrejmé ani dôvody vedúce súd prvej inštancie k zohľadneniu bývalej profesie žalobcu pri určení výšky priznanej nemajetkovej ujmy vo vzťahu k väzbe žalobcu.

5.5 K náhrade nemajetkovej ujmy titulom nezákonnej väzby žalovaný uviedol, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé z akých dôvodov nepostačuje samotná konštatácia porušenia práva a súčasne z akých dôvodov bola nemajetková ujma z dôvodu nezákonného trestného stíhania súdom prvej inštancie priznaná vo výške 10 000 eur. V tejto súvislosti žalovaný v odvolaní namietal, že medializované informácie nie je možné žiadnym spôsobom pripísať na ťarchu konania príslušných štátnych orgánov. Nebolo nijako preukázané, že by v danej veci existovala priama príčinná súvislosť medzi ujmou, ktorá mala byť spôsobená žalobcovi publikovaním predmetných informácií v médiách. Z výpovede jednotlivých svedkov vykonaných na pojednávaní v predmetnej veci nie je možné ustáliť také skutočnosti, z ktorých by bolo možné ustáliť taký zásah do súkromnej sféry žalobcu, ktorý by odôvodňoval finančnú satisfakciu.

5.6 Žalovaný poukázal na nesprávnosť záveru súdu prvej inštancie o priznaní úroku z omeškania. Povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená aj doba plnenia a až uplynutím lehoty na plnenie sa dlžník dostáva do omeškania.

5.7 Pokiaľ ide o náhradu trov súdneho konania, žalovaný namietal, že žalobca mal v konaní úspech len čiastočný, ak z uplatnenej sumy 135 101,49 eura mu bola súdom priznaná suma 30 000 eur. Uvedené však súd prvej inštancie nezohľadnil pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov súdneho konania.

5.8 Žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobu sa zamietá v celom rozsahu.

6. K odvolaniu žalovaného sa vyjadril žalobca, ktorý argumentoval tým, že žalovaný neoznačil žiadne dôkazy na preukázanie svojich tvrdení o tom, že negatívny dopad trestného stíhania na povest' žalobcu bol spôsobený aj tým, že žalobca vyhľadával prítomnosť „závadových“ osôb. Výška náhrady priznaná žalobcovi napadnutým rozsudkom nie je neprimeraná ani nadhodnotená; suma, ktorá bola žalobcovi priznaná, je s prihliadnutím na okolnosti prípadu výrazne nižšia ako by mu inak patrila, ak by boli správne aplikované kritériá podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z. a zároveň by boli zohľadnené i ďalšie kritériá, ktoré korešpondujú s požiadavkou účinného odškodnenia za vzniknutú nemajetkovú ujmu v peniazoch. Nemajetková ujma, ktorá bola žalobcovi spôsobená vznesením obvinenia, väzobným trestným stíhaním a následným mnohoročným trestným stíhaním na slobode, bola ujmou trvajúcou po celú dobu trestného stíhania. Vedomosť o trestnom stíhaní bola pritom známa v okruhu nielen rodinných príslušníkov žalobcu, známych, ale aj medzi bývalými kolegami policajtní, v pracovnej sfére a kvôli značnej medializácii aj v širšom okruhu osôb, čo malo dopad na súkromný život žalobcu a na jeho rodinnú pohodu. Táto ujma nepochybne trvala ďalej aj po skončení trestného stíhania. Žalovaný nenavrhol žiaden dôkaz na preukázanie iných skutkových záverov, preto sú odvolacie námietky žalovaného v tomto smere neopodstatnené. Pokiaľ by žalobca nebol roky (nezákonne) stíhaný orgánmi činnými v trestnom konaní, zákonite by nedochádzalo ani k medializácii jeho trestnej veci, pretože by žiadna takáto trestná vec neexistovala, preto je zrejmá príčinná súvislosť medzi nezákonným trestným stíhaním žalobcu a nemajetkovou ujmou, ktorú medializáciou trestného stíhania utrpel, a teda za ňu zodpovedá žalovaný. Žalovaný sa do omeškania s plnením náhrady nemajetkovej ujmy nedostal až márnym uplynutím lehoty na plnenie ustanovenej v napadnutom rozsudku, ale už márnym uplynutím lehoty na plnenie podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (v znení

účinnom odo dňa 01.01.2013), konkrétne dňa 30.11.2020. Doba omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia skôr. Rozhodnutie súdu prvej inštancie vo veci náhrady trov konania považuje žalobca za správne a zákonné.

6.1 Žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok v žalovaným napadnutej časti vo výroku I. a výroku III. ako vecne správny potvrdil a v napadnutej časti vo výroku II. zmenil tak, že žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi celkovú sumu 120 000 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 120 000 eur odo dňa 30.11.2020 do zaplatenia, všetko do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku a súčasne žalobcovi voči žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania z priznanej sumy.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C. s. p.), oprávnenými stranami sporu (§ 359 C. s. p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 C. s. p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 C. s. p.) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. e), f), h) C. s. p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 C. s. p.) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C. s. p.) a postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p. a contrario) dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné a odvolanie žalovaného je dôvodné voči napadnutému výroku o nároku na náhradu trov konania.

8. Žalobca si žalobou prejednanou súdom prvej inštancie uplatnil nárok na zaplatenie 135 101,49 eura s 5 % ročným úrokom z omeškania z uvedenej sumy od 30.11.2020 do zaplatenia z dôvodu náhrady škody spôsobenej mu ako skutočná škoda vo výške 15 101,49 eura titulom nákladov obhajoby v predmetnej trestnej veci; náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 120 000 eur, ktorá je určená ako súčet sumy 20 000 eur ako nemajetkovej ujmy v sume 100 eur za každý z 200 dní trvania väzby a sumy 100 000 eur ako nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným uznesením o vznesení obvinenia a následným nezákonným trestným stíhaním v trvaní odo dňa 14.3.2011 do dňa 22.1.2019.

9. Predmetom odvolacieho konania je v súlade s rozsahom a odvolacími dôvodmi uplatnenými žalobcom preskúmať správnosť postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý výrokom II. v časti zamietol žalobu, pričom predmetom odvolania bolo zamietnutie žaloby v rozsahu 90 000 eur žalobcom uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súčasne je predmetom odvolacieho konania v súlade s rozsahom a odvolacími dôvodmi uplatnenými žalovaným, preskúmať aj správnosť postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorý žalobe výrokom I. čiastočne vyhovel a závislým výrokom III. rozhodol, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

10. Odvolacie dôvody žalobcu spočívali v tom, že súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 365 ods. 1 písm. e) C. s. p.), dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f) C. s. p.) a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h) C. s. p.). Žalovaný odvolaním poukázal na odvolacie dôvody uvedené podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) C. s. p.

11. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

12. Podľa ods. 3 citovaného ustanovenia výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

13. K uplatneným odvolacím dôvodom sporových strán uvádza odvolací súd predovšetkým nasledovné východiská:

14. Pri skúmaní danosti odvolacieho dôvodu uplatneného podľa § 365 ods. 1 písm. e) C. s. p. je potrebné poukázať na článok 8 C. s. p., podľa ktorého sú strany sporu povinné označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie vo veci a podprieť svoje tvrdenia dôkazmi, a to v súlade s princípom hospodárnosti a podľa pokynov súdu. Princíp hospodárnosti je vyjadrený v článku 17 C. s. p., podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Z uvedeného vyplýva, že povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení je procesnou povinnosťou strany sporu. Súd však nie je povinný vykonať všetky dôkazy, ktoré strana sporu navrhne. V súlade s princípom hospodárnosti je úlohou súdu, aby vyhodnotil, či dôkaz navrhnutý stranou sporu má v prejednávanej spore relevanciu, teda či je z hľadiska uplatneného nároku a z hľadiska hmotného práva dôležitým pre rozhodnutie vo veci. Žalobcom uplatnený odvolací dôvod podľa citovaného ustanovenia § 365 ods. 1 písm. e) C. s. p. by bol daný vtedy, ak by súd prvej inštancie nevykonal taký dôkaz, navrhnutý žalobcom ako stranou sporu, ktorý je spôsobilý priniesť tak závažné skutkové zistenia, ktoré významne ovplyvnia rozhodnutie súdu.

15. V preskúmvanom spore podľa žalobcu súd prvej inštancie pochybil tým, že nevykonal dôkaz oznámením obsahu rozsudkov Špecializovaného trestného súdu spis. zn. PK2T/20/2020 a spis. zn. BB-3T/2/2018. Tieto rozsudky sú podľa žalobcu významné pre posúdenie nemajetkovej ujmy, ktorú utrpel ako následok nezákonného uznesenia o vznesení obvinenia a následného nezákonného trestného stíhania, a to v spojitosti so skutočnosťou, že E. E., vtedajší riaditeľ Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru, odboru Západ bol najmenej od začiatku roku 2011 za rôzne úplatky činný pre zločineckú skupinu tzv. F.. Práve členovia tejto zločineckej skupiny a osoby pre túto zločineckú skupinu činné, mali žalobcu ako svedkovia usvedčovať z trestnej činnosti, ktorá sa mu kládla za vinu. Žalobca navrhol, aby dokazovanie oznámením vyššie uvedených rozsudkov Špecializovaného trestného súdu vykonal odvolací súd. Predovšetkým je potrebné konštatovať, že z obsahu preskúmvaného spisu vyplynulo, že súd prvej inštancie uvedený žalobcom navrhnutý dôkaz nevykonal, pričom v odôvodnení napadnutého rozhodnutia neuviedol, prečo tento dôkaz nevykonal (§ 220 ods. 2 C. s. p.). Uvedené procesné pochybenie súdu prvej inštancie však v kontexte vykonaného dokazovania a celého priebehu prvoinštančného konania nie je takého charakteru, aby bolo spôsobilé ovplyvniť rozhodnutie súdu o uplatnenej žalobe. Ani odvolací súd však nepovažuje vykonanie uvedeného navrhnutého dôkazu za potrebné a hospodárne, keď nie je jednoznačne zrejmé, aká je súvislosť medzi skutočnosťou, že vtedajší riaditeľ Úradu boja proti organizovanej kriminalite Prezídia Policajného zboru, odboru Západ bol za úplatky činný pre zločineckú skupinu tzv. F. a určením výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobcu v peniazoch. Pre posúdenie nemajetkovej ujmy žalobcu v súvislosti s výkonom väzby a trestným stíhaním je rozhodné zistenie existencie nezákonného rozhodnutia a splnenie kritérií vyjadrených v ustanovení § 17 ods. 2, 3 Zákona č. 514/2003 Z. z.. Súd prvej inštancie správne postupoval v súlade s citovaným ustanovením a konštatoval, že podmienka existencie nezákonného rozhodnutia bola splnená, keď v súlade s ustálenou súdnou praxou oslobodenie žalobcu spod obžaloby z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný, má tie isté dôsledky ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť (rozsudok NSSR 5Cdo/173/2015 zo dňa 26.10.2016). Súd prvej inštancie správne zistil a vyhodnotil aj skutočnosť, že konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením a správne vyhodnotil aj vykonaným dokazovaním zistenú intenzitu nemajetkovej ujmy. Vychádzal tak z kritérií príkladom uvedených v ustanovení § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003, pričom skutkový stav zistil v rozsahu dostatočnom pre rozhodnutie o nároku uplatnenom žalobcom. Vykonanie žalobcom navrhnutého dôkazu je preto nadbytočné a teda nehospodárne.

16. K odvolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 365 ods. 1 písm. f) C. s. p. odvolací súd uvádza, že k nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov súd dospeje nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, alebo porušením pravidiel formálnej logiky.

17. V súvislosti s uvedeným odvolacím dôvodom žalobca poukázal na výpovede svedkov G. H. I., starostu rodnej obce žalobcu, G. J. E., bývalého kolegu žalobcu, H. K. a K. C., ktorý bol v rozhodnom období starostom obce, v ktorej žil v rozhodnom období a žije dodnes žalobca. Výpovede týchto svedkov podľa žalobcu potvrdili jeho tvrdenia o hlbokej sociálnej izolácii v súvislosti s jeho trestným stíhaním, keď sa od žalobcu odvrátili mnohí dovtedy blízki ľudia a stratil možnosť realizácie a budovania súkromného, rodinného a profesijného života. Súd prvej inštancie podľa žalobcu vykonaním týchto dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keď uzavrel, že uvedené tvrdenia žalobca nekonkretizoval ani

nepreukázal. Nevykonaním dôkazu oznámením obsahu rozsudkov Špecializovaného trestného súdu sa podľa žalobcu súd prvej inštancie nevyrovnal ani s ich relevanciou v otázke nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca utrpel.

18. Nesprávne skutkové zistenia súdu prvej inštancie podľa žalovaného spočívali v nesprávnom vyhodnotení závažnosti nemajetkovej ujmy žalobcu v súvislosti s výkonom väzby a trestným stíhaním jeho osoby, keď podľa žalovaného neprišlo k preukázateľnému výraznému zásahu do súkromného a rodinného života žalobcu. Žalovaný sa nestotožnil ani s vyhodnotením zistenej skutočnosti, že žalobca sa opakovane stretával s tzv. závadovými osobami, teda dopad na jeho povesť malo aj konanie samotného žalobcu. V tejto súvislosti žalovaný poukázal aj na otázku zavinenia si trestného stíhania žalobcom (žalobca poznal členov zločineckej skupiny a stretával sa s nimi).

19. K odvolaciemu dôvodu uplatnenému podľa § 365 ods. 1 písm. h) C. s. p. je potrebné uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci ako odvolací dôvod je naplnený v prípade, keď na zistený skutkový stav súd

- a) neaplikoval príslušnú právnu normu (t. j. úplne opomenul aplikovať príslušnú právnu normu),
- b) aplikoval nesprávnu právnu normu (t. j. namiesto príslušnej právnej normy aplikoval normu inú),
- c) obsah správnej právnej normy nesprávne interpretoval, alebo
- d) správne zvolenú a správne interpretovanú právnu normu nesprávne aplikoval.

20. Naplnenie uvedeného odvolacieho dôvodu žalobca vzhľadom na tých záveroch súdu prvej inštancie, podľa ktorých súd nepovažoval enormne dlhú a žalobcom nezavinenú dĺžku jeho trestného stíhania za podstatné kritérium na určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch., Nesprávnym právnym posúdením je aj záver súdu prvej inštancie o tom, že negatívny dopad trestného stíhania na rodinu žalobcu je irelevantný, pretože pri posudzovaní nároku na náhradu nemajetkovej ujmy nemožno prihliadať na prípadnú nemajetkovú ujmu inej osoby.

21. Vo vzťahu k nesprávnemu právnemu posúdeniu súdom prvej inštancie žalovaný poukázal na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít v otázke primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy, od ktorej sa súd prvej inštancie odklonil. Súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil aj nárok na úrok z omeškania z priznanej náhrady nemajetkovej ujmy za obdobie predchádzajúce súdному rozhodnutiu. Aj týmto sa súd prvej inštancie odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe.

22. Uvedené odvolacie námietky, ktorými sporové strany odôvodňovali naplnenie odvolacích dôvodov sa vzájomne prelínajú, odvolací súd ich preto vyhodnotil spoločne.

23. Nemajetková ujma je taká ujma, ktorá sa premieta do psychickej sféry subjektu, na rozdiel od pojmu „škoda“, ktorý sa vzťahuje na majetkovú sféru. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu a poskytnutie účinnej ochrany osobnosti, najmä jej dôstojnosti, dobrej povesti, súkromia a rodinného života.

24. Z obsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy vychádzal z nesporne zisteného skutkového stavu, že dňa 14.03.2011 bolo žalobcovi vznesené obvinenie pre obzvlášť závažný zločin nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi. Dňa 15.03.2011 prokurátor podal návrh na vzatie do väzby, ktorému po sťažnosti prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Trnava vyhovel až Krajský súd v Trnave uznesením zo dňa 22.03.2011, keď rozhodol o vzatí žalobcu do väzby. Z väzby bol žalobca prepustený uznesením Okresného súdu Trnava zo dňa 19.09.2011 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 04.10.2011. Rozsudkom Okresného súdu Trnava zo dňa 07.04.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 22.01.2019 bol žalobca oslobodený spod obžaloby, lebo nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol stíhaný. Trestné stíhanie žalobcu teda trvalo od 14.03.2011 do 22.01.2019 – 7 rokov, 10 mesiacov a 8 dní, z toho výkon väzby trval 200 dní.

25. Pri rozhodovaní o náhrade nemajetkovej ujmy súd prvej inštancie vychádzal z toho, že vzhľadom na ujmu spôsobenú žalobcovi nezákonným rozhodnutím – pozbavením osobnej slobody vo väzbe nepretržite v trvaní 200 dní, nie je dostatočným zadosťučinením iba samotné konštatovanie porušenia práva, ale je dôvodné priznanie nemajetkovej ujmy. V súvislosti s výkonom väzby žalobcu súd prvej inštancie prihliadal na skutočnosť, že žalobca si vzatie do väzby nezavinil sám, počas výkonu väzby

mal žalobca obmedzené kontakty s manželkou a synom, ide o nezvratnú a nenahraditeľnú stratu času, navyiac v osobe žalobcu išlo o bývalého príslušníka Policajného zboru, ktorého sa vzatie do väzby dotklo aj s ohľadom na jeho bývalú profesiu. Ako je už vyššie uvedené - súd prvej inštancie postupoval podľa kritérií zakotvených príkladom v citovanom ustanovení § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z. z., pričom v tejto časti rozhodol v súlade so žalobou a priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v sume 20 000 eur, teda 100 eur za každý z 200 dní trvania väzby. Na odvoláciu námietku žalovaného, podľa ktorej súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil závažnosť nemajetkovej ujmy žalobcu v súvislosti s výkonom väzby, keď neprišlo k preukázateľnému výraznému zásahu do súkromného a rodinného života žalobcu odvolací súd uvádza, že výkon väzby, ktorý predstavuje pozbavenie slobody, v každom prípade predstavuje citeľný zásah do života tejto osoby, nepochybne ide o závažný zásah do súkromného, rodinného, pracovného a osobného života, pretože pozbavenie slobody v tomto kontexte znamená stratu možnosti uspokojovať a realizovať svoje predstavy o súkromnom, rodinnom, pracovnom a osobnom živote, pričom ide aj o stratu možností v čase, ktorý je nenávratný. V prvoinštančnom konaní boli vypočutí svedkovia, ktorí potvrdili, že v prostredí, kde naposledy ako príslušník Policajného zboru SR žalobca pracoval, v jeho rodnej obci, obci kde býval a napokon aj v meste D. kde podnikal sa o žalobcovi šírili negatívne informácie v súvislosti s jeho väzbou (pričom bežní ľudia často nevnímajú rozdiel medzi výkonom väzby a odsúdením – výkonom trestu) a trestným stíhaním, „stratil sa“ zo spoločenského života. Súdom prvej inštancie konštatovaná súvislosť s tým, že žalobca je bývalým policajtom je daná práve skutočnosťou, že v prostredí, z ktorého žalobca pochádza, kde býva a podniká, je známy ako bývalý policajt a práve táto skutočnosť (ako zo svedeckých výpovedí vyplynulo) v jeho sociálnom prostredí negatívne rezonovala. Je teda preukázané, že k zásahu do súkromného a rodinného života žalobcu v súvislosti s výkonom väzby prišlo v takom rozsahu, ktorý odôvodňuje výšku náhrady nemajetkovej ujmy priznanej súdom prvej inštancie v sume 100 eur za každý deň väzby, ktorá trvala 200 dní. Je nespochybniteľné, že zásah do osobnostnej sféry je výrazne intenzívnejší v prípade väzobného stíhania ako v prípade trestného stíhania, ktoré prebieha na slobode, správne preto súd prvej inštancie priznal náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za výkon väzby vo výrazne vyššej sume ako za trestné stíhanie, ktoré prebiehalo na slobode. V súvislosti s trestným stíhaním súd prvej inštancie priznal náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch za viac ako 94 mesiacov trvajúce trestné stíhanie (vrátane väzby) v sume 10 000 eur. Túto sumu aj odvolací súd považuje za primeranú s ohľadom na to, že nejde o sumu len symbolickú, pritom je primeraná preukázanej závažnosti vzniknutej nemajetkovej ujmy. Ako odvolací súd uviedol v súvislosti s výkonom väzby žalobcu, aj trestné stíhanie prebiehajúce na slobode nepochybne predstavuje citeľný zásah do života žalobcu, najmä ak trestné stíhanie trvalo takmer 8 rokov, počas ktorých bol vystavený jednak širokej medializácii (ktorá našla odozvu v sociálnom prostredí žalobcu) jednak neistote ohľadne výsledku konania. Okrem tohto nesporného diskomfortu však žalobca nepreukázal skutočnosti, ktoré by bolo možné v súvislosti s uplatneným nárokom považovať za natoľko intenzívny zásah do jeho osobnostnej sféry, ktorý by odôvodňoval ním žiadanú náhradu nemajetkovej ujmy v sume 120 000 eur. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil svedecké výpovede, keď skonštatoval, že nemal za preukázané, že by sa v súvislosti s trestným stíhaním žalobcu masívnym spôsobom narušili rodinné, pracovné, priateľské vzťahy, a že by bol spôsobený vážny, nenapraviteľný zásah do života, že sa dostal do hlbokej sociálnej izolácie, odvrátili sa od neho mnohí, dovtedy blízki ľudia a stratil možnosť realizácie a budovania súkromného, rodinného a profesijného života. Uvedené okolnosti súd prvej inštancie podrobne vyhodnotil v odseku 20.2 odôvodnenia napadnutého rozsudku, podrobne uviedol, ktorými kritériami sa riadil pri určení dôvodnosti a výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Na rozdiel od súdu prvej inštancie odvolací súd považuje za významné kritérium aj dĺžku trestného stíhania, napriek uvedenému sa však so závermi súdu prvej inštancie stotožňuje a náhradu v sume 10 000 eur považuje za primeranú.

26. K odvolacej námietke žalovaného v otázke primeranosti náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď sa podľa žalovaného súd prvej inštancie odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít a k aplikácii § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR 5 Cdo/169/2021 zo dňa 31.03.2023, v rámci odôvodnenia ktorého Najvyšší súd SR uviedol nasledovné: „Dovolací súd je oboznámený so svojou rozhodovacou činnosťou, v rámci ktorej sa judikátorne ustálilo, že právo poškodeného na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) vzniká momentom vydania nezákonného rozhodnutia, vzatia do väzby, či zbytočnými prietiahmi v konaní, bez ohľadu na to, že žalovateľným nárokom sa stáva až po splnení ďalších podmienok. Preto aplikovať ust. § 17 v zmysle novely (zákona č. 412/2012 Z. z.) na prípady, keď uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané pred 1. januárom 2013, by znamenalo pripustiť, že hoci v čase pred nadobudnutím účinnosti novely vzniklo poškodenému právo na náhradu nemajetkovej ujmy vo vyššej výške, toto jeho právo v časti prevyšujúcej

horný limit zavedený novelou (zákon č. 412/2012 Z. z.) zaniklo dňom jej účinnosti. Znamenalo by to popretie princípu úplného odškodnenia, ale spôsobilo by aj neprípustné odňatie už existujúceho práva, zásah do legitímnej nádeje poškodeného na satisfakciu a bolo by aj porušením zákazu retroaktivity (Uznesenie 7Cdo/262/2015 zo dňa 16.03.2016, ktoré nadväzuje na skoršie rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 7Cdo/145/2011)". Z uvedeného vyplýva, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď neaplikoval ustanovenie § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z. z dôvodu, že v čase vzniku nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch nebolo citované ustanovenie súčasťou zákona č. 514/2003 Z. z.. Z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva aj porovnanie priznanej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, keď v tamtojšej veci v prípade trestného stíhania trvajúceho takmer 55 mesiacov a väzby takmer tri mesiace, bola priznaná celková náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 35 000 eur. Pokiaľ v tu preskúmvanej veci po vyhodnotení vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru o celkovej výške náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch za takmer 8 rokov trvajúce trestné stíhanie a 200 dní výkonu väzby v sume 30 000 eur, nie je táto suma neadekvátnou.

27. Žalovaný namietal nesprávne rozhodnutie o úroku z omeškania z priznanej nemajetkovej ujmy k čomu odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne priznal úrok z omeškania v súlade s ustanovením § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., pričom rozhodnutie o priznaní úroku z omeškania riadne odôvodnil v odseku 22. odôvodnenia napadnutého rozsudku, s ktorým sa odvolací súd stotožňuje.

28. S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd konštatuje nedôvodnosť odvolacích námietok žalobcu a žalovaného vo vzťahu k výrokom I. a II. a napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne vo výrokoch I. a II. potvrdil v súlade s ustanovením § 387 ods. 1, 2 C. s. p. Odvolací súd považoval len za potrebné zmeniť formuláciu výroku I. napadnutého rozsudku tak, aby táto korešpondovala so znením § 17 ods. 2, 3 zákona č. 514/2003 Z. z., keď nie je dôvodné samotnú výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výroku rozhodnutia rozdeľovať na jednotlivé čiastkové plnenia za väzbu a za trestné stíhanie. Odôvodnenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch (osobitne za väzbu a osobitne za trestné stíhanie) vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia.

29. Dôvodnou je námietka žalovaného, ktorou napadol výrok III. rozsudku súdu prvej inštancie.

30. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol výrokom III. podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania voči žalovanému v rozsahu 100 %. Rozhodnutie odôvodnil tým, že rozhodnutie o výške škody - nemajetkovej ujmy záviselo od úvahy súdu, pričom žalobcovi bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku.

31. Podľa § 255 ods. 1 C. s. p., súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

32. Podľa § 255 ods. 2 C. s. p., ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

33. Podľa § 262 ods. 1 C. s. p., o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

34. V preskúmvanej veci sa žalobca domáhal náhrady skutočnej škody a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu nezákonného rozhodnutia orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci. Zo žaloby vyplýva, že sa domáhal dvoch nárokov – náhrady skutočnej škody v sume 15 101,49 eura titulom nákladov obhajoby a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 120 000 eur. Súd prvej inštancie rozhodol o skutočnej škode tak, že v tejto časti žalobu zamietol a v časti nemajetkovej ujmy žalobe vyhovel v časti 30 000 eur. Pre účely rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania je potrebné vychádzať toho, že žalobca sa domáhal dvoch nárokov, pričom v konaní o jednom nároku (náhrade škody) bol úplne neúspešný – v tejto časti bol úspešný žalovaný a v časti nároku o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch bol plne úspešný, pretože bol úspešný čo do základu nároku, i keď mu bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy len v rozsahu 30 000 eur. V tejto časti nároku o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch totiž závisela priznaná výška plnenia od úvahy súdu. Inak povedané – v jednom zo žalovaných nárokov bol žalobca neúspešný a v druhom nároku bol úspešný, miera úspechu žalobcu aj žalovaného v konaní je preto 50 %. Úspech a neúspech žalobcu a žalovaného sú vzájomne vyvážené, odvolací súd preto postupom podľa § 388 C. s. p. zmenil napadnutý závislý výrok III. o trovách

prvoinštančného konania a podľa § 255 ods. 2 C. s. p. nepriznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania ani jednej strane sporu.

35. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 255 ods. 2 C. s. p. v spojení s § 396 ods. 1 C. s. p. Aj v tomto prípade odvolací súd konštatuje, že v merite veci je odvolanie žalobcu aj žalovaného neúspešné, žalovaný bol úspešný s odvolaním voči závislému výroku o trovách prvoinštančného konania. Žalovaný bol teda len čiastočne úspešný, v súlade s citovaným ustanovením § 255 ods. 2 C. s. p. preto odvolací súd ani jednej zo sporových strán nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

36. Senát odvolacieho súdu uvedené rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednomyseľne (§ 393 ods. 2 posledná veta C. s. p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je podľa § 421 C. s. p. prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 C. s. p.).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 C. s. p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C. s. p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C. s. p.).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C. s. p.).